Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelytarpeista ja luokitteluvelvollisuuden soveltamisalasta tehdystä selvityksestä

Khall 9.11.2026
132/00.04.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Kaisa Kausto-Uski
puh. 040 189 3340
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Valtiovarainministeriö pyytää 1.12.2026 mennessä lausuntoa julkisen hallinnon toimijoiden turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelytarpeiden ja turvallisuusluokitteluvelvollisuuden soveltamisalan arvioinnista tehdystä esiselvityksestä.

Monet turvallisuuden kannalta keskeiset kohteet ja palvelut ovat kuntien vastuulla. Kunnissa käsiteltävät turvallisuuskriittiset tiedot liittyvät evakuointi- ja valmiussuunnitelmiin, väestönsuojeluun, kriittiseen infrastruktuuriin kuten vedenjakeluun ja energiahuoltoon sekä liikennejärjestelyihin, paikkatietoaineistoihin, rakennusten teknisiin tietoihin, valvonta- ja turvajärjestelmiin sekä tilannekuvatietoihin. Kunnilla on lisääntyvästi tarve laatia, vastaanottaa ja käsitellä turvallisuusluokiteltua tietoa sekä varmistaa kriittisiä tietoja käsittelevän henkilöstönsä luotettavuus.

Valtionhallinnossa asiakirjat turvallisuusluokitellaan sen osoittamiseksi, minkälaisia tietoturvallisuustoimenpiteitä asiakirjaa käsiteltäessä noudatetaan. (Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 18 §). Turvallisuusselvitysten tarkoituksena on ennaltaehkäistä toimintaa, joka voi vahingoittaa valtion tai yleistä turvallisuutta. Turvallisuusluokiteltua tietoa käsitteleviä henkilöitä on kunnissa vähän, pääasiassa varautumisen, turvallisuuden, tietohallinnon ja kriittisen infrastruktuurin tehtävissä.. Turvallisuusselvitysten puuttuminen rajoittaa tiedonsaantia ja viranom aisyhteistyöhön osallistumista.

Esiselvityksen keskeisenä tavoitteena oli selvittää turvallisuusluokitteluvelvollisuuden tai -oikeuden laajentamista muun muassa kuntakentälle ja hyvinvointialueille. Verrokkivaltioissa Ruotsissa, Virossa ja Tanskassa turvallisuusluokittelu koskee laajasti koko yhteiskuntaa, myös yksityisen sektorin toimijoita.

Esiselvitykseen sisältyvät, kuntaa koskevat keskeiset ehdotukset:

- edellytysten luominen turvallisuusluokitellun tiedon käsittelylle julkisen hallinnon ja keskeisten sidosryhmien kesken;
- koko julkiselle hallinnolle riittävät oikeudet saada, jakaa ja yhdessä käsitellä turvallisuusluokiteltuja tietoja, erityisesti yhteistä tilannekuvaa, varautumista, valmiutta ja kriittisen infran suojaamista koskevia tietoja;
- turvallisuusselvitysten mahdollistaminen kuntien varautumis- ja valmiushenkilöstölle;
- oikeus tedä turvallisuusluokitus ja sitä koskevat merkinnät kunnan laatimiin asiakirjoihin silloin kun laissa asiakirjan turvallisuusluokittelulle asetetut edellytykset täyttyvät;
- julkisen hallinnon ja muiden turvallisuuskriittisten toimijoiden yhteinen tieto- ja viestintätekninen palvelu kokonaisturvallisuuden mallin ja yhteistoiminnan toteuttamiseksi.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kummala Arto

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää lausuntonaan seuraavan:

Kuntien lisääntynyt tarve laatia, vastaanottaa ja käsitellä turvallisuusluokiteltua tietoa vaatii nykyistä laajemmat oikeudet asiakirjojen turvallisuusluokitteluun. Kuntien tulee voida varmistaa kriittistä tietoa käsittelevän henkilöstön, kuten varautumis- ja valmiushenkilöstön, luotettavuus maksuttomilla turvallisuusselvityksillä. Muun muassa tämän vuoksi kunnanhallitus pitää tärkeänä esiselvityksessä esitettyjen kuntaa koskevien ehdotusten toteuttamista.

Päätös